

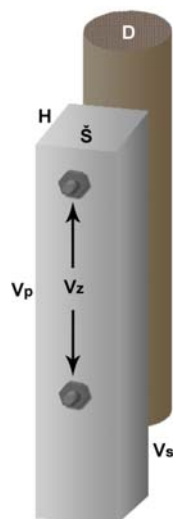
BETONOVÉ PATICE TELEGRAFNÍCH SLOUPŮ (15.3.2004)

Možná jsem to ještě nezmínil, ale inspirací ke stavbě mého kolejiště jsou malebné lokálky, kterými je naše vlast prokřídlena křížem krážem. To je ta pravá železniční romantika. Zarostlé koleje, trať ztrácející se v lesíku, kamenný mostek nad potůčkem... To vše patří k nefalšované (nejen) české lokálce. Nesmíme však zapomenout na jeden opravdu charakteristický znak - telegrafní sloupy. Nebudu zde popisovat jejich výrobu, ale spíše malou a jednoducho úpravu, jejíž výsledek je ve finále opravdu "oku lahodící". Na kolejišti mám několik sloupů, jejichž výrobce neznám. Dostaly se mi do ruky náhodou, vím jen, že byly v sáčku po deseti a byl k nim ještě šedý plastový podstavec. Jejich průměr 2,56 mm je však vhodný spíše na H0. Při použití na TT by ve skutečnosti měly přes 30 centimetrů! Ale nic jiného nebylo, tak jsem je bral všemi deseti. Původně jsem sloupy osadil tak, že jsem je jednoduše zapíchl do trávy podél trati po nějakých 20 - 25 centimetrech, což odpovídá vzdálenosti asi 24 - 30 metrů ve skutečnosti. Záleží samozřejmě na poloměru, jsou-li sloupy v oblouku (tam by měla být vzdálenost trochu kratší, aby na sebe sloupy "viděly" bez jakékoli překážky). Po nějaké době jsem si uvědomil, že sloupy podél skutečné tratě mají v drtivé většině betonovou patici. Nejsou tedy zasazeny do země, ale přichyceny dvěma velkými šrouby k patici a teprve ta je vsazena do země. Řekl jsem si: Proč to nenapodobit také v modelu? K výrobě patic se perfektně hodily zápalky. Jejich rozměr 1,8 - 2 milimetry je vhodný jak pro TT, tak i pro H0, neboť rozměry betonových sloupků se různí (viz. níže). Zápalku jsem zbavil hlavičky a jeden její konec jsem zkosil. Zkosení jsem provedl od oka, protože i to je u jednotlivých typů patic různé (dokonce jsou i patice s rovnou horní plochou). Zápalku jsem poté nabarvil na šedou barvu a rozpálený špendlík posloužil ke znázornění šroubů. Takzvaní "počítači nýtů" by se mnou asi vyběhli, protože na skutečném sloupu je výstupek tvořený šroubem a matkou a já tam dělám "dóuru", ale zkuste se na hotový model podívat z půlmetrové vzdálenosti... :o).

Takto upravené zápalky/patice jsem už jenom nalepil vteřinovým lepidlem na sloupy a znovu jimi osázel trať. Člověk by nevěřil, jak taková drobnost dovede oživit okolí tratě.

V současnosti jsou na trhu k mání modely sloupů od firmy Auhagen. I ty jsem si již pořídil, ale ještě neprodělaly výše popsanou úpravu. Zatím jsem jim jenom nabarvil izolátory bílou barvou. Jejich průměr 1,66 milimetru odpovídá skutečnému průměru 199 milimetrů (myšleno v TT).

Následující tabulka reprezentuje rozměry, které jsem naměřil "v terénu". Uvádím v ní minimální a maximální zjištěné hodnoty, takže vše mezi nimi je použitelné. Obecně platí, že patice, pokud není čtvercového půdorysu, je maximálně asi o 10% širší než hlubší. V modelu to ale není tak výrazné, takže přibližně čtvercový profil zápalky nám bude postačovat.

D - od 180 do 230
H - od 165 do 270
Š - od 190 do 270
Vp - od 980 do 1500
Vz - od 740 do 750
Vs - od 0 do 500

Legenda:

D: průměr sloupu
H: hloubka patice
Š: šířka patice
Vp: nadzemní výška patice
Vz: vzdálenost šroubů
Vs: vzdálenost sloupu od země

Dodatek č.1 (22.3.2004)

V první části článku o úpravě sloupů byla zmíněna jednodušší varianta výroby betonových patic sloupů. V tomto dodatku vám popíšu, jak jsem vyrobil patice pro novější sloupy od firmy Auhagen. Postup je vlastně nachlup stejný jako v úvodní části, ovšem po natření šedí následuje ještě jeden krok, který předchází vlastnímu nalepení patice na sloup. Je to vytvoření velmi věrného napodobení betonové struktury patice. Po zaschnutí šedé barvy jsem patici natřel slabou vrstvou Hekulesu a zasypal velmi jemným prachem, v němž se nacházejí částičky od téměř černé barvy až po světle šedou. Po zasypání jsem prach ještě prsty "přimáčknul" na patici a dal na radiátor uschnout. To je vlastně jediný rozdíl, který je mezi původní a touto výrobou patic. Musím přiznat, že nápad nevzniknul v mé hlavě. Poslal mi jej jako reakci na první část článku jeden "elektronický" kolega modelář, se kterým jsem takřka denně v kontaktu.

Prach, který jsem použil, jsem před nějakým časem dostal od kolegy v práci. Pochází z mlecího bubnu, v němž se v naší keramičce připravují suroviny pro výrobu keramických hmot. Člověk by neřekl, co všechno v modelářině použije. Šrouby jsem tentokrát znázornil špičkou špendlíku namočenou v neředěné temperě. Ještě pro doplnění: Sloupy s dřevěnou vzpěrou mohou (ale nemusí) mít patici též na vzpěře.

OBRÁZKOVÁ PŘÍLOHA

Obrázek 1 – Ukázka sloupu s betonovou paticí

Obrázek 2 - Ukázka sloupu s betonovou paticí

Obrázek 3 – Ukázka sloupu s betonovou paticí

Obrázek 4 - Ukázka sloupu s betonovou paticí

Obrázek 5 – Ukázka sloupu s betonovou patičí

Obrázek 6 - Ukázka sloupu s betonovou patičí

Obrázek 7 – Detail patice

Obrázek 8 - Proti světlu je vidět nerovný povrch "betonu"

Obrázek 9 – Sloupy na kolejišti

Autor: TRAINMANIA – Zajímavosti o velké i malé železnici (<http://trainmania.wz.cz>)